GAZETA LWOWSKA.

We Czwartek Nro. 3. 4. Stycznia 1816.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Obiedwie Gazety Warszawskie z dnia 30. Grudnia (*które tu wczorayszą pocztą nadeszły*) zawieraią następuiące doniesienie z Warszawy:

Stosownie do postanowienia Rządu tymczasowego, zapadłego na ostatniey sessyi dnia 27. b. m., odbyło się w pałacu posiedzeń rządowych rozwiązanie trwaiącego dotychczas Rządu tymczasowego, a zaprowadzenie nowego konstytucyynego. Zebrały się Osoby Rząd tenże składaiące, niemniey JWW. Ministrowie, Radcy Stanu i Referendarze. Za przybyciem JW. Namiestnika, Woiewody, Jenerała piechoty Zaiączka, JW. Referendarz Stanu, główny Sekretarz Rządu Szaniawski, odczytał wyrok N. Pana mianuiący Namiestnika.

JW. Prezes dotychczasowego Rządu, Senator Łanskoy, w krótkich, lecz pełnych mocy wyrazach, wyłuszczył naydobrotliwsze dla Kraiu naszego zamiary miłościwego Pana, widocznie zwiastowane w nadaney nam nayw-panialszey Konstytucyi, i powierzeniu namiestniczey władzy w ręce Męża, tak znakomicie zasłużonego Oyczyźnie. Pożegnał potem skład Rządu i Rady Stanu w wyrazach okazuiących to wzaiemne poważenie, którem ich przykładna iedność i gorliwość przewodnicząca w wspólnem, tak wzniosłem urzędowaniu, na zawsze natchnęła ku sobie. Ogłosiwszy nakoniec Rząd tymczasowy za rozwiązany, opuścił posiedzenie wraz z Członkiem onegoż JW. Novosilzoff; byli pożegnani i odprowadzeni z żalem od tych, z któremi dotąd dzielili chlubne swe prace.

JW. Namiestnik w głosie swoim wynurzył wdzięczność, iaką przeięty iest ku wspaniałomyślnemu Wskrzesicielowi naszemu, za tak wysoki stopień położonego w nim zaufania; zapewnił o gorliwości swoiey w poświeceniu reszty starganych sił, aby godnie odpowiedzieć tak znakomitemu wezwaniu; położył nadzieię w znanem obywatelstwie, w znanem świetle swych szanownych Współpracowników, i zakończył rzecz wynurzeniem gorliwych życzeń, aby wszystkich usiłowań Narodu świetnem dążeniem było, chronić się wad, które dobru Oyczyzny naszey szkodziły, a wspólnemi natężeniami spieszyć do tego wzniosłego celu, który potężna ręka Alexandra I. wskazała.

Po skończeniu posiedzenia, JO. Xiążę Adam Czartoryski Woiewoda, stawił przed JW. Namiestnikiem osoby do składu bióra rządowego należące.

Dnia 27. b. m. dany był w zamkowych salach wielki bal z powodu obchodu uroczystości w dniu 24. t. m. odbytych, to iest: rocznicy urodzin N. Cesarza i Króla, ogłoszenia Konstytucyi Królestwa Polskiego, i zaprowadzenia Rządu konstytucyynego. Pięćset, za szczególnemi biletami zaproszonych osób, w przepysznie przybranych i rzęsisto oświeconych salach do późna w noc, w pełnych radości uczuciach, przepędzało chwile. Jego Cesarzewicowska Mość W. Xiążę Konstanty, który bal ten swą bytnością zaszczycił, raczył go tańcem Polskim z JW. Jenerałową Zaiączkową, małżonką Namiestnika rozpocząć. O godzinie 1wszey nastąpiła wielka wieczerza, w czasie którey stosowne do uroczystości toasta spełniane były.

Oprócz tego, piszą ieszcze też Gazety co następuie: „Między nominacyami N. Pana d. 1. Grudnia r. b. wydanemi, a w ostatnim Numerze Gazety naszey umieszczonemi, opuszczoną została z przyczyny pośpiechu nominacya JW. Tadeusza Matuszewica na Ministra Prezyduiącego w Kommissyi Przychodów i Skarbu.“

Ustawa Konstytucyyna Królestwa Polskiego.

Ciąg dalszy.

Art. 29. Urzędy publiczne, cywilne i woyskowe nie będą mogły bydź sprawowane, tylko przez Polaków. Urzędy Prezesów Sądów pierwszey Instancyi, Kommissyi Woiewódzkich i Trybunałów Appellacyynych, Członków Rad Woiewódzkich, Urzędy Poselskie i

)(

Deputowanych na Seym, iako też Urzędy Senatorskie, nie mogą bydź powierzane, tylko właścicielóm gruntowym,

Art: 30. Wszyscy Urzędnicy publiczni w administracyi mogą bydź odwołani do woli przez też samą Władzę, która ich mianuie. Wszyscy bez żadnego wyłączenia są odpowiedzialni za swe urzędowanie.

Art: 31. Naród Polski mieć będzie wiecznemi czasy Reprezentacyię Narodową w Seymie, złożonym z Króla i z dwóch Izb, z których pierwsza składać się będzie z Senatu, druga z Posłów i Deputowanych od Gmin.

Art: 32. Każdy cudzoziemiec, skoro się wylegitymuie, używać będzie zarówno z innemi mieszkańcami protekcyi praw i korzyści przez nie zaręczonych. Będzie mógł, równie iak oni, pozostać w Kraiu, lub się z niego wynieść zachowuiąc wydane przepisy, powrócić, nabywać własności gruntowey, i podać się do uzyskania naturalizacyi.

Art: 33. Każdy cudzoziemiec stawszy się właścicielem, uzyskawszy naturalizacyię, nauczywszy się ięzyka Polskiego, i pięć lat w Kraiu nienagannie zamieszkawszy, może bydź przypuszczonym do urzędu publicznego.

Art: 34. Wszelako Król mocen będzie, bądź z własney woli, bądź na przedstawienie Rady Stanu, przypuścić cudzoziemców, z zdolności znakomitych, do urzędów publicznych, nieobiętych artykułem dziewiędziesiątym.

Tytuł Trzeci.
O Rządzie.
Rozdział Pierwszy.
O Królu.

Art: 35. Rząd iest w osobie Króla. Król sprawuie Władzę wykonawczą w całey swoiey rozciągłości. Wszelka Władza wykonawcza lub administracyyna od Niego tylko pochodzić może.

Art: 36. Osoba Królewska, iest święta i nietykalna.

Art: 37. Wszystkie akta publiczne Sądów, Trybunałów i Magistratur iakich bądź, pod Królewskiem wydawane będą imieniem. Monety i steple nosić będą oznakę przez Niego wskazaną.

Art: 38. Kierunek siły zbroyney w pokoiu i woynie, iako też mianowanie Dowódców i Officerów, należą wyłącznie do Króla.

Art: 39. Król rozrządza dochodami Państwa stosownie do ułożonego budżetu, a przez siebie potwierdzonego.

Art: 40. Prawo wydawania woyny i zawierania traktatów i umów wszelakich zachowane iest Królowi.

Art: 41. Król mianuie Senatorów, Ministrów, Radców Stanu, Referendarzy, Prezesów Kommissyy Woiewódzkich, Prezesów i Sędziów różnych Sądownictw do nominacyi Królewskiey zachowanych, Ajentów dyplomatycznych i handlowych, tudzież wszystkich innych Urzędników administracyynych, bądź przez siebie bezpośrednio, bądź przez upoważnione do tego od siebie Władze.

Art: 42. Król mianuie Arcybiskupów i Biskupów różnych wyznań, Suffraganów, Prałatów i Kanoników.

Art: 43. Prawo ułaskawienia zachowane iest Królowi, który iest mocen darować lub zamienić karę.

Art: 44. Do Panuiącego należy ustanowienie, urządzenie i rozdawnictwo orderów cywilnych i woyskowych.

Art: 45. Wszyscy nasi Następcy do Królestwa Polskiego powinni się koronować, iako Królowie Polscy, w stolicy podług obrządku, iaki ustanowiemy, i wykonaią następuiącą przysięgę. „Przysięgam i przyrzekam przed Bogiem i na Ewanieliią, iż Ustawę konstytucyyną zachowywać i zachowania icy wszelkiemi siłami przestrzegać będę."

Art: 46. Do Króla należy prawo nadania szlachectwa, naturalizacyi i tytułów honorowych.

Art: 47, Wszelkie rozkazy i postanowienia Królewskie powinny bydź zaświadczone podpisem Ministra Naczelnika Wydziału, który będzie odpowiedzialnym za wszystko, coby te rozkazy lub postanowienia obeymować mógł przeciwnego Konstytucyi i prawóm.

Rozdział drugi.
O Rejencyi.

Art: 48. Przypadki Rejencyi, które są lub będą dopuszczone w Rossyi, równie iak Władza i attrybucye Rejenta, będą wspólne Królestwu Polskiemu i określone temiż samemi prawidłami.

Art: 49. W przypadku Rejencyi, Minister Sekretarz Stanu winien iest, pod osobistą odpowiedzialnością, donieść Namiestnikowi o ustanowieniu Rejencyi Rossyyskiey.

Art: 50. Namiestnik otrzymawszy uwiadomienie Rejencyi Rossyyskiey i doniesienie Ministra Sekretarza Stanu, zwoływa Senat dla obrania Członków Rejencyi Królestwa.

Art: 51. Rejencyia Królestwa składać się będzie z Rejenta Rossyyskiego, z cztérech Członków przez Senat wybranych, i z Ministra Sekretarza Stanu. Zasiadać będzie w stolicy

Cesarstwa Rossyyskiego pod Prezydencyią Rejenta.

Art: 52. Władza Rejencyi będzie taż sama co i Króla, wyłączywszy, że nie będzie mogła mianować Senatorów, i że wszyskie iey mianowania ulegaią potwierdzeniu Króla, który, obeymuiąc Rządy, może ie odwołać; i że postanowienia iey wychodzić będą w Imieniu Króla.

Art: 53. Mianowanie i odwołanie Namiestnika zależy od Rejencyi podczas iey rządu.

Art: 54. Gdy Król obeymie rządy, każe Rejencyi zdać sobie sprawę z iey działań

Art: 55. Członki Rejencyi odpowiadaią z osób i maiątków za wszystko, coby zdziałali przeciwnego Konstytucyi i prawom.

Art. 56. W przypadku śmierci Członka Rejencyi, Senat zwołany przez Namiestnika, mieysce wakuiące zapełni. Rejencya mianuie Ministra Sekretarza Stanu.

Art. 57. Członki Rejencyi przed udaniem się do stolicy Cesarstwa Rossyyskiego, wykonaią przysięgę w obliczu Senatu, i przyrzekną wierne zachowywanie Konstytucyi i praw.

Art. 58. Rejent Rossyyski wykona tęż samą przysięgę w obliczu członków Rejencyi Królestwa.

Art. 59. Minister Sekretarz Stanu będzie obowiązanym wykonać podobnąż przysięgę.

Art. 60. Akt wykonania przysięgi przez Rejenta przesłany będzie Senatowi Polskiemu.

Art. 61. Akt wykonania przysięgi przez Ministra Sekretarza Stanu będzie również przesłanym Senatowi Polskiemu.

Art. 62. Akt wykonania przysięgi przez Członków Rejencyi będzie przesłany przez Senat Polski Rejentowi Rossyyskiemu.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

K r a k ó w.

Gazeta Krakowska zawiera nastepuiący artykuł z Krakowa pod d. 24. Grudnia:

Senat rządzący wolnego, niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa, i iego okręgu

Do szanownych Obywateli i Mieszkańców Miasta wolnego Krakowa, i iego okręgu.

Gdy Pełnomocni Kommissarze trzech Nayiaśnieyszych Dworów, do organizacyi Miasta wolnego Krakowa i iego okręgu postanowieni, odezwą swoią z dnia 9. b. m. oznaymili rządzącemi Senatowi potrzebę prędkiego zebrania Reprezentantów Ludu; Senat rządzący uwiadomiaiąc o tem Publiczność postanowił wykazać wam, szanowni Obywatele i mieszkańcy tego wolnego Kraiu, zamiar tego czynu i urządzenie JWW. Pełnomocnych Kommissarzy, podług którego wybory Reprezentantów w Gminach wieyskich i mieyskich odbywać się maią.— Ustawa w artykule 12 Konstytucyi przepisana iest nader ważną; upoważniła ona zgromadzenie rzeczone do wyznaczenia Kommissyi obowiązaney przygotować dzieło dążące do ułożenia nayglównieyszych zasad praw Kraiowi naszemu służyć maiących, z którą wspólnie JWW. Kommissarze pierwsze podstawy sprawiedliwości cywilney i kryminalney, oraz sposobu w niey postępowania, życzą sobie zakreślić. — A lubo nie iest ieszcze zaprowadzona ustawa organiczna wskazuiąca prawidła ułożenia ksiąg obywatelskich, z których powinien bydź zdziałany spis osób maiących prawo głosowania, wyborów Reprezentantów, i bycia obranemi; dla krótkości iednak czasu, i ważnych powodów niezwłocznego zwołania zgromadzenia Reprezentantów, JWW. Pełnomocni Kommissarze zatwierdziwszy podział Kraiu tego na Gminy wieyskie i mieyskie, w myśli Konstytucyi artykułu 9 przez Senat zrobiony, w przedmiocie wybrania Reprezentantów w tychże Gminach tymczasowe, i na ten ieden raz obowiązuiące przepisała urządzenie, które Senat wziąwszy za prawidło do uskutecznienia poruczonego mu postępowania, osądził bydź potrzebnem podać go do publiczney wiadomości iak nastepuie:

1mo. Ma bydź spisana lista po Gminach osób maiących prawo wotowania; takowa ma bydź przedstawiona Senatowi, i od tego po przyzwoitém rozważeniu i roztrząśnieniu zatwierdzona. — Osoby, któreby mniemały mieć prawo wotowania, a nie były w listach wotuiących umieszczonemi, mogą podać o to wcześnie swe prośby do Senatu.

2do. Senat nominewać będzie Prezyduiących w zgromadzeniu gminnem, i prześle tymże listy wotuiących.

3tio. Senat wyznaczy dzień Seymików, i zwoła uniwersałem swoim na tenże osoby prawo wotowania maiące, które zgromadziwszy się w Kościele o godzinie 10tey ranney będą czytane z listy zatwierdzoney przez Prezyduiącego, zagaieni i do obrania Reprezentantów powołani.

4to. Wybór, ieżeli nie iest iednomyślny, ma bydź uskuteczniony wotami cichemi.

5to. Prezyduiący zgromadzeniu przybierze dwóch Assessorów, którzy elekcyi i porachowaniu wotów przytomnymi będą.

6to. Prezyduiący spisze krótki protokół kto iest obrany, czy większością głosów, czy

iednomyślnością; podpisze tenże z Assessorami, i wyda z tego protokołu kopię poświadczoną obranemu, a oryginał odeśle Senatowi.

7mo. Jest do życzenia, aby Kandydaci podaiący się na Reprezentantów mieli własności przepisane Konstytucyą §. 19; iednakże te własności na teraz nie są obowiązuiącą koniecznością.

8vo. Nie iest także obowiązuiącym warunkiem, ażeby Kandydat był Członkiem Gminy; dosyć gdy iest Obywatelem Rzeczypospolitey Krakowskiey.

W skutek takowych przepisów, od wysokiey Kommissyi organizacyyney podanych, celem wybrania Reprezentantów i zebrania ich w zgromadzenie na dniu 22. Stycznia roku następuiącego 1816. odbywać się maiące, Senat rządzący ninieyszym uniwersałem obwieszcza was szanowni Obywatele Miasta wolnego Krakowa i iego okręgu, iż z każdey Gminy podług nowego podziału Kraiu na Gminy i okręgi będą przez zastępuiącego mieysce W. Prezydenta Municypalności Miasta Krakowa, tudzież przez WW. Podprefektów Powiatów Krakowskiego i Krzeszowskiego robione spisy Obywateli, maiących prawo ogłosowania na Zgromadzeniach gminnych, które od dnia 13. Stycznia roku następuiącego 1816. zebrane bydź powinny. Do spisania tych Obywateli, dla tego wyżey wyrażone Urzędy upoważnionemi zostały na ten raz, że pośrednie Władze administracyyne, dozór i porządek w Gminach utrzymywać maiące, nie są ieszcze ustanowionemi. Ogłaszaiąc niniejszém Senat Ustawę nadaiącą chlubne prawo wolney Reprezentacyi narodowey, traktatem od Nayiaśnieyszych trzech Monarchów nayłaskawiey temu Kraiowi udzieloney, wzywa was szanowni Obywatele, abyście w zbieraniu się na Zgromadzenia gminne, i obraniu na nich Reprezentantów, stosowali się w zupełności do powyższych urządzeń. — Działo się na posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 19. Grudnia 1815. roku.

Wodzicki Prezes.
Mieroszewski, Sek. Jen. Senatu.

Wyspa S Heleny.

O przybyciu Napoleona Bonapartego na tę wyspę donoszą Gazety Londyńskie pod d. 8. Grudnia co następuie:

Admirał Cockburn przypłynął d. 16. Października z okrętem Northumberland i z innemi do niego należącemi do wyspy S. Heleny, a dnia 18. tegoż miesiąca wysadził na ląd swego jeńca Jenerała Bonapartego. Różne z tey wyspy nadeszłe listy z dnia 22. Października donoszą o têm cokolwiek dokładnieysze szczegóły w ten sposób:

Dnia 15. odebraliśmy pierwszą wiadomość przez okręt woienny Icarus, iż Bonaparte powtórnie sobie tron przywłaszczył, lecz że zostawszy zwyciężonym i chcąc swoie życie ocalić, poddał się Anglii iako jeniec i że tu zostanie przez całe życie iako więzień Stanu. Doniesiono nam oraz, że ludność tey wyspy, przez orszak Bonapartego, przez spodziewanych tam Kommissarzy sprzymierzonych Mocarstw, z osobami do nich należącemi, szczególniey zaś przez załogę woyskową przybydź tu maiącą, złożoną z 900 ludzi, znacznie się powiększy. Wszystkie te wiadomości sprawuią wielkie poruszenie na wyspie. Można było przewidzić, iż żywność, towary kupieckie, a nawet sama ziemia nadzwyczaynie w górę się podniosą, i dla tego prawie w mgnieniu oka powstała taka drożyzna, iaka tylko w długo oblężoney twierdzy zdarzać się zwykła. Naprzykład iayka, których tuzin kosztował 3 szylingi, (21. groszy pruskich), od chwili odebrania tey wiadomości, kosztuie każda sztuka ieden szyling, i tak wszystko w tym stosunku podrożało, a domy i ogrody o połowę dotychczasowey ceny. Wielkorządzca natychmiast wydał rozporządzenie, aby żaden rybacki bat nie zostawał dłużey na morzu iak do godziny 4tey z południa, a straże bramowe wzmocnione zostały do 80 ludzi.

Dnia 16. o godz. 4tey z południa mała flotta zawinęła do portu: niektórzy znakomitsi mieszkańcy miasta otrzymali pozwolenie udania się na przybyłe okręty, a nim mieszkanie w Langwood, przeznaczone na mieysce pobytu Bonapartego, przyporządzone zostanie, przygotowano mu tymczasem pomieszkanie w prywatnym wieyskim domu Pana Belcome, co gdy w dwóch dniach ukończone zostało, wysiadł Bonaparte na ląd. Miał na sobie zielony złotem haftowany uniform znamiennikami, kamizelkę i pończochy białe i stosowany kapelusz. Wyiąwszy perspektywkę z kieszeni patrzył przez nią na wszystkie strony, właśnie iak gdyby rozpoznawał czyli, i w którą stronę umknąć można. Pewny mieszkaniec wyspy S. Heleny pisze: Od czasu przybycia tu Bonapartego obiadowałem z nim codziennie przez dni 4. Stół kończy się w przeciągu pół godziny, podczas którego Bonaparte mało mówi i to po większéy części tylko z Admirałem Cockburn, z Jenerałem Bertrand i z Radcą Stanu Las Casas, których między wszystkimi swymi towarzyszami naywięcey zdaie się poważać.